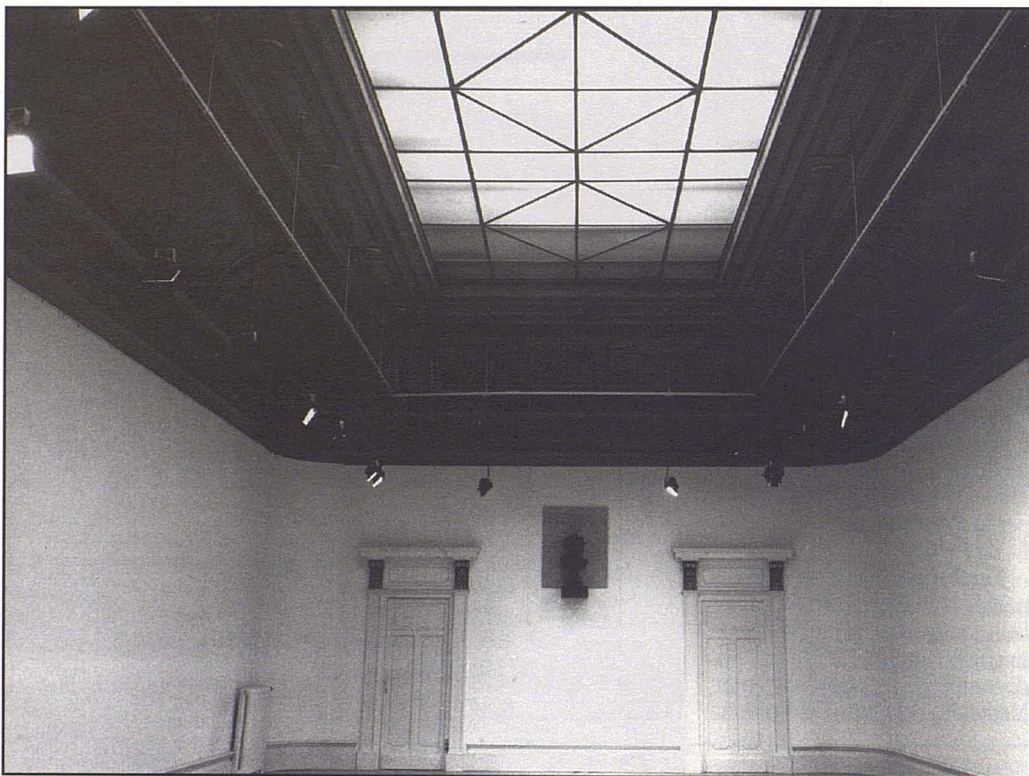

Opinió

Els deu anys que ens hem perdut

David Sylvester: *Si els quadres abstractes no són més que patrons, com expliques que hi hagi gent com jo, per exemple, que hi experimenta el mateix tipus de reacció visceral, a vegades, que davant les obres figurativistes?*

Francis Bacon: *Moda*

Aquestes reflexions han estat motivades per l'article publicat el mes de desembre passat en aquesta mateixa revista titulat *Deu anys d'horror al Centre de Lectura*, en el qual el senyor Albert Macaya exposa la política de l'entitat de cara al futur pel que fa a exposicions d'arts plàstiques.

La meua intenció és demostrar com amb la raó podem justificar qualsevol concepció artística, però amb el cap prou clar per no arribar a l'excés de crear monstres, o horrors...

Tal com es va apuntar a l'article esmentat, la provocació a finals del segle XX és un concepte caduc i desgastat que ha perdut qualsevol mena de vigència social. Les arts plàstiques, per exemple, ja no poden ser el mateix ni interpre-

tar-se amb els mateixos canons després de gent com Kasimir Malevitx, que va aconseguir pintar el no-res, o Marcel Duchamp amb els seus *ready-mades*. No és possible un més enllà, amb la qual cosa entra en crisi un concepte que, segons el meu parer, liquida per sempre més l'avantguarda. És a dir, tampoc és possible la innovació. Si continuem treballant en l'actualitat amb unes concepcions artístiques que van tenir vigència en unes circumstàncies polítiques, econòmiques i socials determinades i la raó d'existir de les quals es trobava en la provocació i la innovació (l'etern mite d'Edip: matar el pare per imposar el criteri propi), aleshores ens limitem a reproduir uns esquemes formals buits de contingut que es

van reproduint a si mateixos fins a la sacietat. És per això que avui dia es pot tenir la impressió que sempre s'està veient la mateixa exposició d'art modern vagis a la galeria que vagis.

El Centre de Lectura tampoc se'n salva. La recreació sistemàtica d'allò que en un principi va ser una presa de posició decidida i valenta en el moment idoni, avui dia ja no es pot entendre de cap manera com una forma de reproduir la nostra experiència com a humans ni un vehicle de coneixement. Són, simplement, productes fets en sèrie a partir del mateix patró. Varia la forma però no el contingut, com en els *celebrons*.

En aquest sentit, crec que és urgent que el Centre de Lectura

revisi els seus plantejaments artístics i es replantegi la postura d'ocupar un lloc d'avantguarda en el panorama cultural, la qual cosa no és apuntar-se ni de bon tros al conservadurisme dels temps, tal com creuen alguns. Tot al contrari: és anar més enllà de l'avantguarda per intentar, com a mínim, treure la cua de la boca del peix.

Les últimes tendències artístiques que assumeixen la realitat cultural d'aquest tombant de segle tornen a l'estudi i aprofitament de tot l'art anterior per recuperar-ne l'essència i el contingut i reproduir-lo a partir de la sensibilitat artística de finals del segle XX. A partir d'aquí es pot començar a crear de nou a partir d'uns plantejaments que obren una perspectiva de futur i que tornen l'art al que sempre havia estat: estudi i, per tant, una forma de coneixement. Evidentment, uns plantejaments com aquests poden implicar, i molt sovint impliquen, un retorn a un figurativisme que està influït, inevitablement, pels avenços tècnics i formals de l'avantguarda.

Mai en aquests deu anys no hi ha hagut un sol quadre a les sales del Centre de Lectura amb aquesta concepció, tot i que els crítics (Umberto Eco, Achille Bonito, etc.) i els artistes que han emprès aquesta tendència d'ençà dels anys 50 són nombrosos (Francis Bacon, Saura, Alberto Giacometti, Kiefer, Miquel Barceló, Baselitz, Julian Schnabel, tota la transvanguardia italiana...). El perquè és evident: l'avantguarda cultural s'ha hagut de refugiar en l'antifigurativisme per refermar la seva identitat davant unes noves tendències que no creuen en discriminacions èdipiques que duen a l'esterilitat.

Em penso, doncs, que el Centre de Lectura hauria d'obrir els ulls a la manera d'interpretar el fet artístic a començaments dels anys 90 i ser, de nou, l'entitat que ens ha salvat en tantes ocasions de l'avoriment provincial en què vivim immersos. A menys que no hi hagi interessos creats, és clar, que llavors ja és un altre tema.